

SLOVENSKÁ KATOLÍCKA

Charita

№ 3
štvrtročník
2004

b l í z k o p r i č l o v e k u

Foto: Rastislav Krúček

EDITORIÁL

Do nového rána ma prebudili kvapky dažďa, ktoré si veselo poskakovali na streche nášho domu. Ich tancovanie mi pripomínalo rozšantené deti... V myslí sa mi, ani neviem prečo, vynorila spomienka na nedávnu návštevu jedného z charitných zariadení, ktoré sa stará o najmenších. Mala som v ňom možnosť stretnúť ľudí, ktorí sa postihnutým deťom venujú s nekonečnou láskou a trpezlivosťou. Jedno dievčatko mi na privítanie nesmelé podalo pohľadnicu, ktorú samo vyrobilo. Usmievalo sa z nej na mňa farebné slmiečko, ktoré mi poštekľilo tvár svojimi lúčmi. Bol to zvláštny pocit...

Ľudia často hovoria o tom, ako veľmi by potrebovali tieto deti pomoc. No neraz ostane len pri slovách. V tomto zariadení je všetko inak. Tu slová nepotrebujú, namiesto nich dávajú deťom lásku, starostlivosť, prinášajú svetlo do ich dní. Že to tak skutočne je, prezrádza šťastný výraz na ich drobných tváričkách...

Slnko vychádzajúce spoza zamračenej oblohy ma prebudilo z môjho premýšľania. Pozrela som sa cez okno na oblohu. Po daždi ostala dúha, po ktorej šantiace kvapky vystúpili späť na oblohu. Dúhové farby, ktoré po nich ostali, akoby šepkali tichú prosbu. Dajte deťom, ktoré sú smutné a opustené lásku. Buďte slnkom, ktoré naplní ich život radosťou. Dúha, ktorá sa vytvorí z dažďa-smútku a slnka-lásky, spojí srdcia a nikto nebude mať pocit, že je na svete sám...

Jana Čahojová

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštatná nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmysľanie.

Právnu formou SKCH je „Účelové zariadenie Cirkvi a náboženskej spoločnosti“, ktoré zriadila Konferencia biskupov Slovenska a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne a diecézne charity, Bratislavská katolícka charita a Sekretariát Slovenská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektmi s vlastnou právnou subjektivitou.

ADRESÁR SKCH

Sekretariát Slovenská katolícka charita

Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: ++421-2-5443 1506, 5443 2503
Fax: ++421-2-5443 3097
E-mail: charita@computel.sk
http://www.charita.sk/
Účet: 683221653/7500

Bratislavská katolícka charita

Adresa: Heydukova 12,
811 08 Bratislava
Tel.: 02-5296 4566,
Fax: 02-5292 0275
E-mail: bhch@ba.psg.sk
http://www.ba.psg.sk/prezenta/
charitaba/
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 00 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: battarci.charita@stonline.sk
Účet: 10073412080/4900 Istrobanka

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-772 1738, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
http://www.charitanitra.sk/
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tajovského 1,
974 00 Banská Bystrica
Tel.: 048-423 0346, Fax: 048-423 1726
E-mail: dcharbb@isternet.sk
http://www.isternet.sk/dcharbb/
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519
E-mail: caritas@nextra.sk
http://www.caritas.sk/
Účet: 29634-592/0200
VÚB Spišská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415, Fax: 058-7341 292
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
Účet: 8010-0513026193/7500
ČSOB Košice

Gréckokatolícka diecézna charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: charitagkdch@stonline.sk
http://www.grkatpo.sk/charita/
Účet: 28039-572/0200
VÚB Prešov

Gréckokatolícka apoštolská exarchátna charita

Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-7299007, 055-7299008
Fax: 055-7299008
E-mail: grckkola@stonline.sk
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Obsah

Z DIECÉZNYCH CHARÍT 3

ZO SEKRETARIÁTU SKCH 4

ROZVOJOVÁ POMOC 5 11

Obnovené boje v Darfure nútiť ľudí k úteku

Caritas/CIDSE správa zaoberajúca sa misiou v bavlníkových oblastiach

CHARITA KONGRES 6

Príhovor prezidenta SKCH, Mons. ThDr. Štefana Sečku, PhD., k účastníkom Charita kongresu

Význam spolupráce SKCH a Slovenskej sporiteľne

Humanitárna a rozvojová pomoc v Caritas Európa

Holistický prístup k človeku v zdravotníckych a sociálnych službách Slovenskej katolíckej charity

Práca s ľuďmi bez domova a závislými na pôde Gréckokatolíckej diecéznej charity v Prešove (GK DCH)

Práca s ľuďmi bez domova

PREDSTAVUJEME 12

Sociálna situácia v rodine vplyva na výchovu detí

Aby sa mohli narodiť!

Obeta

HUMANITÁRNA POMOC 13

Adopcia na diaľku

Slovenská katolícka charita vyzýva k pomoci obetiam víchrice vo Vysokých Tatrách

Česká charita vyzýva k pomoci obetiam víchrice na Slovensku

PREDVIANOČNÉ AKTIVITY 14

ĎAKOVNÁ SV. OMŠA V KOSTOLE SV. ALŽBETY V BRATISLAVE

Bratislavská katolícka charita pripravila 16. novembra 2004 v Kostole Sv. Alžbety omšu, ktorá bola poďakovaním pre všetkých charitných spolupracovníkov, dobrovoľníkov a priaznivcov. Po nej sa uskutočnilo spoločné posedenie v jedálni sestier Najsvätejšieho Spasiteľa.

J. Č.

PRAKTICKÁ ŠKOLA V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI

Spišská katolícka charita zriadila k 1. 9. 2004 Praktickú školu sv. Maximiliána Mária Kolbeho v Spišskej Novej Vsi. Vyučovanie v nej prináša novú možnosť riešenia problému ďalšieho vzdelávania a následnej integrácie žiakov s mentálnym postihnutím do spoločnosti.

Počas trojročného štúdia sa deti pripravujú na život v rodine, pedagógovia ich vedú k samostatnosti, učia sa vykonávať základné práce v domácnosti. Škola im súčasne dáva možnosť, aby sa zdokonalili v manuálnych zručnostiach profilujúceho voliteľného predmetu, t. j. v pestovateľstve, chovateľstve, starostlivosti o starých a chorých ľudí, pomocných prácach v kuchyni, pomocných prácach v obchode a i. Po jej ukončení sa môžu deti uplatniť v chránených pracoviskách.

Mgr. Ing. Mária Petriková

SLÁVNOSTNÉ ZAHÁJENIE VÝSTAVY HOSPICU U BERNADETKY

Diecézna charita Nitra pod vedením p. Aleny Rjabininovej, koordinátorky hospicovej starostlivosti v Nitre, 5. 9. 2004 slávnostne zahájila výstavbu Hospicu u Bernadety - domu pokoja a zmiery. Pápež Ján Pavol II. pri svojej minuloročnej návšteve Slovenska posvätil jeho základný kameň. Výstavba hospicu bude stáť približne 40 miliónov eur, a ak bude dostatok financií, mali by ju dokončiť koncom roka 2005.

Na stavenisko bola pozvaná aj verejnosť, pre ktorú charita usporiadala kultúrny program. Vystúpila na ňom hudobná skupina Lamačské chvály, R. Čanaky a Kompromis. Muzikálové piesne odzneli v podaní hercov DAB Nitra - E. Pavlíkovej, M. Ochránka a M. Ondříka. Prítomní mohli podporiť stavbu hospicu kúpou svojej vlastnej tehly.

Jana Čahojová

CHARITA VČERA, DNES, ZAJTRA

Arcidiecézna charita Košice usporiadala 19. 11. 2004 pod záštitou košického arcibiskupa J. Ex. Mons. Alojza Tkáča konfe-

renciu s názvom Charita včera, dnes, zajtra, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia Rímskokatolíckej cirkvi, mesta a mestských častí, štátnej a verejnej správy, podnikateľskej verejnosti, pracovníci charity a dobrovoľníci.

Ing. Ján Dečo, riaditeľ ADCHKE, v úvode informoval prítomných hostí o začiatkoch činnosti Charity v Košiciach. V ďalších príspevkoch boli prezentované jednotlivé zariadenia a služby, potreby a perspektívy v oblasti starostlivosti o starých, chorých a opustených, humanitárna pomoc a spolupráca so zahraničím, legislatívne a ekonomické prostredie poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb, rozvoj ľudských a materiálnych zdrojov, dobrovoľníctvo, farské charity a občianska spoločnosť. Vikár pre charitu, ThDr. Jozef Korem, PhD., priblížil duchovný rozmer a poslanie charity.

V závere Ing. Ján Dečo zdôraznil význam a potrebu spolupráce Charity so všetkými zložkami spoločenského života. Aj táto skúsenosť ukázala, aké je dôležité nielen v súčasnosti, ale aj v budúcnosti otvárať rôzne, častokrát aj veľmi citlivé témy. Konferencia bola spojená aj s prezentáciou a panelovou diskusiou, ktorej sa zúčastnili predstavitelia jednotlivých sektorov. Príspevky sa dotkli aktuálnych tém ako je financovanie neziskových organizácií v budúcom roku, riešenie bezdomovectva v Košiciach a ďalších sociálnych problémov, možnosti sponzorstva z pohľadu podnikateľskej verejnosti a iné.

Alena Kurtyová, sekretariát ADCHKE

NÁRODNÝ DEŇ ABSTINENTOV V GRÉCKOKATOLÍCKEJ DIECÉZNEJ CHARITE

Pri príležitosti Národného dňa abstinentov sa uskutočnilo 3. 9. 2004 v priestoroch estrádnej sály Odborového domu kultúry v Prešove v poradí už štvrté Stretnutie abstinentov a sympatizantov Resocializačného systému Cesta k domovu (RS CKD). Na akcii sa po prvýkrát mohla zúčastniť verejnosť. Pozvanie prijali aj priatelia z mesta Rymanow v Poľskej republike. Program prebiehal od 9.00 do 19.00 hod. Okrem oficiálnych príhovorov pozvaných hostí, príspevkov odborníkov a kultúrneho programu sa v dopoludňajších hodinách prezentovali aj samotní abstinenti. Ich osobné po-

Ludový súbor Barvinek z Jakubovan

strehy a skúsenosti, naplnené odhodlaním a radosťou zo zvládania svojho problému, boli zavŕšené odovzdaním plakiet za abstinenciu.

Popoludní predstavili zariadenia projektu Resocializačný systém Cesta k domovu a uskutočnila sa beseda na tému Závislosť v rodine. Liturgia v katedrálom Chráme sv. Jána Krstiteľa dôstojne ukončila program Národného dňa abstinentov.

Mgr. Peter Valiček, koordinátor RS CKD

STAROSTI NAŠICH BLÍŽNYCH SÚ AJ NAŠIMI STAROSTAMI...

Gréckokatolícka diecézna charita (GK DCH) mapovala koncom júla 2004 povodňovú situáciu na území svojej diecézy. Počas vyhlásenia 3. stupňa povodňovej aktivity v Prešove a okolí sa charita v spolupráci s gréckokatolíckym biskupstvom dohodla na postupe, akým sa bude situácia riešiť. Uskutočnilo sa niekoľko osobných stretnutí na obecných a farských úradoch v postihnutých oblastiach.

V auguste sa počas troch služobných ciest v 11-tich obciach a 5-tich dekanátoch skúmal stupeň poškodenia domov, ich poistenie, ale predovšetkým sociálna situácia domácností (zamestnanosť, invalidita, počet detí, hmotná núdza a pod.). Po konzultácii so starostom a kňazom jednotlivých obcí bolo z približne 200 nahlásených rodín, vybraných 29. Boli podporené z krízového fondu

GK DCH nasledovne:

dekanát Prešov

- Drienov (7 rodín) 7 000,- Sk
- Fulianka (9 rodín) 28 000,- Sk
- Abranovce (1 rodina) 5 000,- Sk

dekanát Stropkov

- Lomné (1 rodina) 5 000,- Sk

dekanát Vranov n/T.

- Rafajovce (5 rodín) 35 000,- Sk

dekanát Humenné

- Pakostov (6 rodín) 14 000,- Sk

Spolu 94 000,- Sk

Príspevok sa rodinám odovzdal na miestnych farských úradoch, kde zainteresovaní podpísali zmluvy o finančnom dare.

Centrum Gréckokatolíckej diecéznej charity Prešov

DEŇ CHARITY V SPKCH

17. november - Deň charity, je sviatkom patrónky charity sv. Alžbety Uhorskej. V Spišskej katolíckej charite si ho pripomenuli rôznymi spoločnými podujatiami.

Vo farnosti Kežmarok pripravili celodenný program, ktorý začal ráno svätou omšou v Bazilike minor sv. Kríža, o 10.30 nasledovala bohoslužba slova a udeľovanie sviatosti pomazania chorých. Prepravu chorých a službu zabezpečovali dobrovoľníci z Far-

skej charity v Kežmarku. Popoludní program pokračoval sv. omšou o 16.00. Vyvrcholil stretnutím dobrovoľníkov z okolitých farských charít a zástupcov Spišskej katolíckej charity, v ktorom venovali čas bližšiemu poznaniu Charity, Hospicu sv. Alžbety v Ľubici, ktorého výstavba bude ukončená v posledných dňoch tohto roku a tiež problematike dobrovoľníkov v službe núdznym vo farnosti. Teológiu charity vysvetľoval v homíliách a na spoločnom stretnutí duchovný správca Spišskej katolíckej charity ThDr. Štefan Boržík, PhD.

V Spišskej Novej Vsi za účasti veriacich z farnosti pristúpili po prvýkrát k svätému prijímaniu deti z Domu Charitas sv. Jozefa a Špeciálnej základnej školy sv. Mária Maximiliána Kolbeho. Po ukončení slávnostnej svätej omše pozvali Tonka, Ľudko, Marek, Lukáš a Ľuboš svojich kamarátov, rodičov a dobrovoľníkov na spoločné stretnutie v Dome Charitas sv. Jozefa.

Eleonóra Mitriková

STAROSTLIVOSŤ NIELEN O KLIENTOV ALE AJ O ZAMESTNANCOV

Spišský diecézny biskup, dekrétom č. 1504/04 s účinnosťou od 1. 7. 2004 na

základe dlhoročnej spolupráce i požiadavky Spišskej katolíckej charity vymenoval ThDr. Štefana Boržíka, PhD. za duchovného správcu SpKCH.

AKTIVITA SPKCH V OBLASTI LEGISLATÍVY

Spišská katolícka charita vyvinula snahy o niektoré legislatívne zmeny v balíku zdravotníckych zákonov, predložených v NR SR. Iniciatívu realizovala v spolupráci s poslankyňou NR SR Ing. Máriou Sabolovou. Návrh, aby do siete zdravotníckych zariadení boli zahrnuté aj mobilné hospice, bol akceptovaný v negociáciách pánom ministrom Rudolfom Zajacom a prijatý parlamentom s účinnosťou od 1. 1. 2005.

Peter Malučký

CHARITA - PARTNER V PROCESSE PERSONÁLNEJ IDENTITY A SPOLOČENSKEJ INTEGRÁCIE

Spišská katolícka charita zorganizovala 19. októbra 2004 odborný seminár s názvom Charita - partner v procese personálnej identity a spoločenskej integrácie.

Lektorom seminára bol vzácny hosť prof. Dr. Heribert Becher, profesor Katolíckej univerzity V Eichstätt - Ingolstadt a zároveň poradca pre sociálne otázky východnej Európy pri Rade Európy.

Uskutočnil sa v priestoroch Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule. Bol určený pre predstavených jednotlivých organizačných útvarov SpKCH, pre zástupcov MPSVaR SR, zástupcov a poslancov vyššej územnej samosprávy. Pozvaní boli aj najvyšší cirkevní predstavitelia v spišskej diecéze.

Všetci zúčastnení v tvorivej atmosfére zafinovali Charitu ako významného partnera pri poskytovaní sociálnej pomoci v spoločnosti v čase transformácie sociálnych služieb, ale aj pri tvorbe vízie zmiernovania chudoby, ako partnera štátnej správy pri sprevádzaní človeka v duchovnej a materiálnej biode.

Seminár poslužil na vysvetlenie vzájomných kompetencií (Charita - štátna správa) a možností spolupráce.

Monika Gibalová

HOSPIC SV. ALŽBETY ĽUBICA

Práce na výstavbe Hospicu sv. Alžbety v Ľubici, ktoré začali v decembri v roku 2002, v týchto dňoch vrcholia a je preinvestovaných približne 50 mil. Sk. Ukončenie stavebných prác sa predpokladá v decembri 2004 a uvedenie do prevádzky 1. 5. 2005. Hospic sv. Alžbety v Ľubici je MZ SR už zaradený do siete zdravotníckych zariadení. V súčasnosti SpKCH zhromažďuje žiadosti o povolanie služby v Hospici. Následne v troch výberových kolách rozhodne o hospicovom tíme.

Peter Malučký

Návšteva z Caritas Internationalis

Rozhovor pripravila: Jana Čahojová

18. septembra 2004 pricestoval do Bratislavy na oficiálnu návštevu Msgr. Nelson R. Viola, cirkevný poradca Caritas Internationalis (CI). Zúčastnil sa tu na konferencii Medzinárodného vojenského apoštolátu (Apostolat militaire international (AMI)). Pri tejto príležitosti navštívil 20. 9. 2004 aj Sekretariát Slovenskej katolíckej charity.

Aká je vaša pozícia v Caritas Internationalis?

V Caritas Internationalis (CI), ktorá má sídlo v Ríme, pracujem ako cirkevný poradca. Som reprezentantom Svätej Stolice a vo svojej práci sa sústreďujem najmä na šírenie evanjelia v rámci celej tejto organizácie. CI je konfederáciou 162 charít z celého sveta. Mnohé z krajín, v ktorých pôsobi, postihu-

jú veľké sociálne problémy, v Latinskej Amerike v súvislosti s teológiou oslobodenia aj ideologické. V dôsledku toho sa viaceré organizácie, aj cirkevné, ocitli mimo cirkvi. Mojim poslaním je hľadať možnosti, ktoré by viedli k zlepšeniu terajšej situácie.

Mnohé charity z Európy a Severnej Ameriky poskytujú pomoc v chudobných oblastiach najmä prostredníctvom miestnej cirkvi a jej organizácií.

Ing. Mgr. Juraj Barát, SKCH a Msgr. Nelson R. Viola, cirkevný poradca CI

Jedným z ťažiskových problémov, ktoré sa v súčasnosti snažíme riešiť, je obchod s bavlnou medzi Európskou úniou a Afrikou. Africké krajiny sú závislé na príjme z tohto obchodu, ale tamojší trh pre ne nevytvára dostatok možností, aby mohli predávať domáce produkty. Charita, ktorá má hájiť záujmy chudobných, dostáva zdroje aj od svojich vlád a tie majú svoju politiku. Ako príklad uvediem holandskú vládu, ktorá poslala obrovské množstvo mlieka do Guatemaly, no táto krajina je schopná si túto surovinu produkovať sama. Domáce obyvateľstvo v dôsledku takejto pomoci stráca pracovné príležitosti a ničí sa i domáci trh. Svojou prácou sa preto snažím prispievať k tomu, aby sa aj dobro robilo dobre.

Ako vnímate vývoj v krajinách východnej Európy?

Vo východnej časti Európy je situácia trochu problematická. Ako príklad uvediem Rusko, ktoré siaha až k Japonsku, čiže na ázijský kontinent. Zastúpenie cirkvi v Ázii je nedostačujúce. Jediným kresťanským územím, aj keď ortodoxným, je tu Rusko. Jeho obyvatelia by mali prispievať k šíreniu kresťanstva a v tomto duchu je potrebné v budúcnosti rozvíjať aj charitatívnu pomoc v ázijskej oblasti.

Pokiaľ ide o slovenskú spoločnosť, tá si musí uvedomiť svoj duchovný potenciál, ktorý môže dať do služby spoločnosti. Je veľmi dôležité poznať vlastnú identitu a dať ju do služby rôznosti, ktorá je okolo nás. Vo východnej Európe je veľmi potrebné si to uvedomiť najmä preto, že v čase komunizmu sa pozerali na cirkev ako tichú, tripiacu, menšinovú. Dnes je situácia úplne odlišná, pretože cirkev je dostatočne silná na to, aby dokázala pomáhať.

Aké možnosti spolupráce so Slovenskou katolíckou charitou by ste do budúcnosti navrhovali?

Každá charita nesie zodpovednosť za územie, v ktorom pôsobí. Vo svojej oblasti si potom musí vykonávať služby, ktoré vyplývajú z jej poslania. Je nevyhnutné vytvoriť si vlastnú celonárodnú sieť a v rámci nej úzko spolupracovať s charitami diecéznymi a farskými. Slovenská katolícka charita je, podobne ako ostatné národné charity, súčasťou jednej veľkej rodiny, ktorú zoskupuje Caritas Internationalis. Naším poslaním je vzájomne si pomáhať, spolupracovať, vymieňať si poznatky a skúsenosti.

Podľa môjho názoru by sa každá katolícka misia mala sústrediť na tri základné oblasti: na katechézu, vytváranie a upevňovanie vzťahu veriacich k Bohu v liturgii a praktizovanie charity v duchu poslania: „Každý človek je môj brat“. Tieto tri oblasti musí cirkev uskutočňovať na každej úrovni. Aj farnosť má vykonávať na svojom území služby, ktoré vyplývajú zo zamerania jej práce. Ak totiž nežije vo všetkých troch rozmeroch, nežije plnosť svojho kresťanského poslania.

Obnovené boje v Darfure nútia ľudí k úteku

CARITAS INTERNATIONALIS, JČ.

Preklad: Mgr. Jana Vlašičová

(Caritas Internationalis) 28/9/2004

Siete organizácií protestantských cirkví a katolíckej cirkvi, ACT a Caritas Internationalis (CI), sa spojili, aby vytvorili program spolupráce - ACT/CI - odpoveď na núdzu. Jeho úlohou je humanitárna pomoc v ohrozených krajinách Afriky. Hlavnými oblasťami, na ktoré sa charitatívna činnosť sústreďuje, sú voda, asanácia, zdravie, výživa a úkryty.

Podľa správ utečencov, ktorí prichádzajú do oblastí, v ktorých charita pracuje, vypukli v oblasti Taaisha, v južnom Darfure, boje. Uvádzajú, že najmenej päť tisíc ľudí bolo vyhnaných zo svojich domovov. Teraz hľadajú prístrešie pod stromami, čakajú bez jedla, vody a strechy nad hlavou.

Tisíce ľudí utieklo do táborov v Hasabe, Bashome a Burge. Sedia pod stromami snažiac sa nájsť aspoň aké-také útočisko pred páliacim slnkom. Väčšina z nich odišla bez akéhokoľvek alebo len s veľmi obmedzeným majetkom. „Utiekli sme so zásobami jedla na dva dni. Teraz sa zásoby minuli a moje deti sú hladné,“ hovorí matka troch detí. Ďalšia žena vysvetľuje, ako prišli arabské milície, nazývané Janjaweed, na koňoch a ťavách nasledované vojakmi. „Začali na nás strieľať a plienili všetko v dedine,“ dodáva. Dediččania udávajú, že na útokoch sa podieľalo asi 300 vojakov.

Charitní zamestnanci sú znepokojení. Tamojší obyvatelia sú nielen odrezaní od svojho domova, ale zároveň často trpia hladom.

morom. Útoky namierené na nevinných civilistov naďalej pokračujú a počet vysídlených stále rastie.

Keď 25. septembra vypukli boje, miestni zamestnanci charity počuli streľbu. Následne sa stovky a tisíce ľudí začali sťahovať k zriadenému táboru v tejto oblasti. Momentálne tam nie je dostatok prístreškov, vody, hygienických a zdravotníckych potrieb ani potravín pre nových utečencov.

CI a jej partnerská organizácia ACT pracovali na distribúciu umelohmotných plachtovín a kanistrov novým utečencom, ktorí už boli zaregistrovaní. Ich príchod vytvára veľký tlak hlavne na zabezpečenie plynulého poskytovania pomoci ľuďom.

Jeden z členov tímu ACT/CI uviedol, že matky sú traumatizované a vystrašené z toho, čo bude, keď nebudú mať dostatok jedla, aby nakrmili svoje deti.

Odpoveď ACT/CI na krízovú situáciu je prvou ekumenickou odpoveďou svojho druhu a zahŕňa agentúry zamerané na krízovú pomoc, ktoré patria ku katolíckym a protestantským cirkvám na celom svete.

Charita kongres v Ružomberku

SLOVENSKÁ
SPORITELŇA

Vystúpenie hudobnej skupiny Jocara

18. septembra 2004 sa v Ružomberku uskutočnil prvý kongres organizovaný Slovenskou katolíckou charitou a jej generálnym partnerom Slovenskou sporiteľňou. Ústrednou témou bola potreba aktívnej služby SKCH v treťom tisícročí. Vystúpili na ňom odborníci zo Slovenska aj zo zahraničia. Príspevky boli zamerané na poslanie charity v súčasnosti a jej víziu do blízkej budúcnosti, humanitárnu a rozvojovú pomoc v Caritas Európa, fundraising, dobrovoľníctvo, či holistický prístup k člo-

veku v zdravotníckych a sociálnych službách. Sústredili sa aj na prácu s ľuďmi bez domova a závislými. Jedným z bodov stretnutia bol význam spolupráce SKCH a Slo-

venskej sporiteľne, ktorá podporuje charitnú činnosť. Účastníci kongresu sa mohli zapojiť do jednej zo štyroch pracovných skupín. Prvá sa zaoberala prácou s ľuďmi bez domova a závislými. Viedla ju PhDr. Katarína Rašlová, riaditeľka Bratislavskej katolíckej charity. Humanitárna a rozvojová pomoc v Caritas Európa bola hlavnou témou pracovnej skupiny pána Haralda Happela, zástupcu z Caritas Európa. Problematiku fundraisingu sa zúčastneným snažila priblížiť p. Felicitas Phillip z Caritas Österreich a holistický prístup k človeku v zdravotníckych a sociálnych službách SKCH bol ústrednou témou v skupine PhDr. Mgr. Moniky Gibalovej.

Príhovor prezidenta SKCH, Mons. ThDr. Štefana Sečku, PhD., k účastníkom Charita kongresu

Drahí bratia a sestry,
„Keď bol Ježiš v Betánii, v dome Šimona Malomocného a sedel pri stole, prišla žena s alabastrovou nádobou pravého vzácného nardového oleja. Nádobu rozbila a olej mu vyliala na hlavu. Niektorí sa hnevali a hovorili si: „Načo takto mrhať voňavý olej?! Veď sa mohol tento olej predať za viac ako tristo denárov a tie rozdať chudobným.“ A osopovali sa na ňu. Ale Ježiš povedal: „Nechajte ju! Prečo ju trápate? Urobila mi dobrý skutok. Veď chudobných máte vždy medzi sebou a keď budete chcieť, môžete im robiť dobre. Ale mňa nemáte vždy...“ (Mk 14, 3 - 9)
Chudobných máte vždy medzi sebou, a keď budete chcieť, môžete im robiť dobre.

Milovaní bratia a sestry,
napriek vysokému stupňu technického pokroku sa ľudské spoločenstvo dnes výrazne diferencuje. Núdzni sú stále súčasťou ľudskej spoločnosti. Denne sa presviedčame, že nestačí vysoká životná úroveň, veda a technika. Človeku v núdzi môže pomôcť iba človek, ktorého srdce je formované Božou milosťou.

Služba Slovenskej katolíckej charity predstavuje toto úsilie katolíckej Cirkvi, pomôcť núdzným pomocou služby kresťanov.

Služby, ktorá je inšpirovaná učením a príkladom Pána Ježiša, ktorý hovorí: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 34 - 36.40) A táto služba je jedným zo spôsobov, akým prispievajú Kristovi nasledovníci k dobrému menu Stvoriteľa: „Tak nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach.“ (Mt 5, 16)

Pán Ježiš žiada, preto aj očakáva, od svojej Cirkvi dobročinnosť, ktorú si všimne aj

spoločnosť. Ilustráciou takéhoto „všimnutia“ môže byť list, ktorý dostal rímsky cisár Hadrián od aténskeho filozofa Aristida o prvých kresťanoch: „Vládne medzi nimi láska. Nikdy nenechajú bez pomoci vdovy; bránia sirotu pred tými, ktorí by im chceli ublížiť. Ak niečo majú, dobrovoľne to dávajú tomu, kto nemá nič; ak vidia cudzinca, vezmú ho k sebe domov a sú šťastní, ako by to bol ich skutočný brat.“

Druhý vatikánsky koncil nás učí a pozýva k tomuto dielu.

„Niektoré diela sú svojou povahou schopné stať sa priam živým výrazom lásky. Pán Ježiš chcel, aby práve ony boli znakmi jeho mesiášskeho poslania.“ (Porov. Mt 11, 4 - 5) (AA 8)

„Preto treba chváliť a povzbudzovať tých kresťanov, čo sa dobrovoľne ponúkajú pomáhať ľuďom a národom. Ba všetok ľud Boží, vedený slovom a príkladom biskupov, má podľa svojich možností odpomáhať biedam terajších čias, a to podľa dávnej obyčaje Cirkvi nielen z nadbytku, ale aj z majetku. Veď duch lásky nielenže nie je na prekážku predvídanému a usporiadanému uskutočňovaniu sociálnej a charitatívnej činnosti, ale ho skôr vyžaduje.“ (Porov. GeS 88)

Aj Svätý Otec Ján Pavol II. nás v apoštolskom liste *Novo millennio ineunte* vyzýva aby „... sme konali tak, aby sa chudobní cítili v každej kresťanskej komunite ako «doma», aby sme si boli vedomí, že „... bez tejto formy evanjelizácie realizovanej prostredníctvom charity... ohlasovanie Evanjelia, môže ostať nepochopené.“ (Porov. NMI, 50)

Svedectvo charity v Kristovom mene sa pripomína výslovne aj v liturgii biskupskej vysviacky otázkou: „Chceš byť pre meno Pá-

novo milosrdný a láskavý voči chudobným, cudzincom a voči všetkým, čo potrebujú pomoc?“

Služba, ktorú Cirkev ponúka trpiacim, by stratila najvlastnejší hlboký význam viery, ak by sa obmedzila na filantropickú motíváciu. Je potrebné bdiť nad Kristovým duchom, ktorý vedie všetky charitatívne činnosti. Dnes si zmeny sociálneho a ekonomického kontextu, technické dôsledky vyžadujú systematický prístup k rôznym formám chudoby. Toto so sebou nesie potrebu väčšej pozornosti v postupoch a väčšej priamočiarosti a transparentnosti pri riadení a spravovaní iniciatív solidarity. Pritom stojí za zmienku aj skutočnosť, že ak je charitatívne nasadenie na úžitok všetkým, nevyhnutne prispieva aj k posilneniu ohlasovania evanjeliového poslania. A podľa povzbudenia apoštola Pavla: „Robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich.“ (Gal 6,10)

V tejto súvislosti je potrebné sledovať a povzbudzovať iniciatívy a charitatívne organizácie. Ide o aktivity, ktoré sú prítomné a pôsobia vo vnútri diecéznych spoločenstiev a môžu vyvíjať iniciatívy vďaka ochotnému a rozhodnému pôsobeniu diecéznych biskupov a spolupráce laikov - pôsobiace ako diecézne charity.

Takto sa ukazuje, že sa miestne cirkvi neuzatvárajú len do vlastných potrieb, ale sa otvárajú aj tomuto cirkevnému rozmeru charitatívnej činnosti ako základnému prvku ich identity.

Svoj pohľad vízie do najbližšieho obdobia rozvoja Slovenskej katolíckej charity predstavujem v týchto troch úlohách:

- prehĺbenie cirkevnej dimenzie služby charity;
- väčšia spolupráca vo výmene skúseností, v komunikácii, medzi diecéznymi charitami na Slovensku;
- prehĺbiť vzťah vedenia jednotlivých diecéznych charít voči svojim pracovníkom, dobrovoľníkom a núdznym.

Uistujem vás, že vždy na začiatku nového mesiaca obetujem svätú omšu za pracovníkov Slovenskej katolíckej charity, za dobrovoľníkov, za darcov a núdznych.

Ďakujem, v mene KBS i v mene svojom, vám všetkým prítomným na tomto Kongrese Charity v Ružomberku, i všetkým na Slovensku, ochotným k službe a obeťam.

Význam spolupráce SKCH a Slovenskej sporiteľne

Príspevok Ing. Anny Gregorovej, riaditeľky regionálnej pobočky Slovenskej sporiteľne v Žiline

História existencie Slovenskej katolíckej charity vypovedá o jej dlhoročných skúsenostiach v starostlivosti o ľudí v núdzi.

Slovenská sporiteľňa, ako najväčšia retailová banka na Slovensku, má záujem poznať potreby svojich klientov nielen ako finančný, ale aj ako sociálne zodpovedný partner. Každoročne vynakladá nemalé finančné prostriedky na podporu projektov (s celoslovenskou pôsobnosťou, projekty na podporu jednotlivých regiónov, ale aj projekty presahujúce hranice Slovenska), ktoré prinášajú do života spoločnosti kvalitatívnu zmenu. V oblasti komunitného rozvoja, okrem generálneho partnerstva so Slovenskou katolíckou charitou, naša banka podporuje Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov, projekt Nadácia pre deti Slovenska - Hodina deťom (pre sociálne slabšie, postihnuté, týrané deti), podporuje komunitné nadácie, ktoré pracujú v jednotlivých regiónoch Slovenska a i.

Podpora Slovenskej sporiteľne v r. 2003 pomohla zvýšiť prostredníctvom mediálnej kampane informovanosť verejnosti o hospicovej starostlivosti a zároveň zmeniť zere-

vovaný prístup verejnosti k zakladaniu hospicových zariadení.

V r. 2004 sa podpora Slovenskej sporiteľne zameriava najmä na aktivity a podujatia v arcidiecéznych a diecéznych charitách na celom Slovensku, ako aj aktivity podporujúce vnútornú komunikáciu v rámci charity.

Žijeme dobu, v ktorej sme príliš uzatvorení, skrývame sa pod rôznymi maskami, ako keby sme sa niekedy báli dať najavo svoje city. Dovoľte mi, na záver prezentovať vám krátky príbeh, ktorý ma nedávno upútal.

Pýtal sa jeden mladík učiteľa. - Rabin, čo si myslíš o peniazoch?

- Pozri sa z okna, - poradil mu učiteľ. - Čo vidíš? - Vidím nejakú ženu s dieťaťom, voz, ktorý ťahajú dva kone, muža, ktorý mieri na trhovisko.

- Dobré. A teraz sa pozri do zrkadla. Čo vidíš? - Čo chceš aby som videl, - opýtal sa mladík. - Vidím, samozrejme, samého seba.

- Teraz premýšľaj, - povedal učiteľ. - Okno je vyrobené zo skla, zrkadlo je tiež vyrobené zo skla. Stačí nepatrná vrstvička striebra na skle a človek vidí len sám seba.

Sme obklopení ľuďmi, ktorí si svoje okná premenili na zrkadlá. Myslia si, že sa poze-

rajú von, ale pritom premýšľajú len o sebe. Nedovoľ, aby sa okno tvojho srdca stalo zrkadlom.

Verím, že vytvorenie dlhodobého partnerstva 2 subjektov, (SLSP a Slovenskej katolíckej charity), ktorí sú lídrami vo svojej oblasti pôsobenia, umožnilo a ďalej umožní vzájomnú výmenu skúseností, know-how a šírenie povedomia o spolupatričnosti medzi obyvateľmi Slovenska.

Rozhodnutia o alokovaní (pridelení) finančných prostriedkov na sponzorské aktivity sú závislé okrem iného najmä od výšky disponibilných zdrojov vytvorených v komerčnej sfére. Požiadavky na zdroje sú spravidla vždy vyššie, ako je objem vytvorených disponibilných zdrojov. Rozhodnutie, koľko zdrojov reinvestovať späť do podnikania a koľko vyčleniť na spotrebu a na sponzorské aktivity, býva často otázkou aj toho, do akej miery spolupracuje rozum so srdcom. Verím, že SLSP, a.s. Vás presvedčila, že u nej sa vie rozum so srdcom dohodnúť, výsledkom čoho je aj skutočnosť, že naša banka je opakovane generálnym sponzorským partnerom Katolíckej charity na Slovensku.

Humanitárna a rozvojová pomoc v Caritas Európa

Príspevok p. Harald Happela z Caritas Európa

Caritas Internationalis, ako profesionálna dobročinná organizácia a jedna z najväčších humanitárnych sietí na svete, má svoju víziu v biblickom základe, ktorý zdôrazňuje uprednostňovanie voľby pre chudobných. Zároveň je vo svojej činnosti vedená sociálnym učením cirkvi. Charita pracuje pre núdznych bez ohľadu na ich vierovyznanie, rasu, pohlavie či etnickú príslušnosť. Svoje poslanie naplňuje nielen na domácej úrovni, ale je výzvou a volaním na organizáciu činnosti aj za jej hranicami.

Povodne, zemetrasenia, suchá, konflikty a vojny majú zničujúce následky. Ľudia v ohrozených oblastiach opúšťajú svoje domovy, aby si zachránili život. Deti sa stávajú sirotami a zdraví ľudia postihnutími.

Na nešťastie, toto je realita v mnohých štátoch Afriky, Ázie, Latinskej Ameriky, Stredného Východu a dokonca aj Európy. Práve pre tento dôvod Charita zdôrazňuje dôležitosť humanitárnej pomoci, rozvoja a pokoja.

Ako príklad uvediem Darfur (Sudán), kde dnes pretrvávajú etnický konflikt, ktorý ovplyvnil aj susedný Čad a spôsobil ľudské utrpenie. Situácia v tejto oblasti je najhoršou krízou posledného desaťročia. Počet zabitých sa odhaduje na 50 - 180-tisíc a údajne až 1,8 milióna ľudí opustilo svoje domovy a úrodu. Dnes bojujú o prežitie v púšti, kde sa sústreďujú najmä v táboroch. Ich polia sú devastované, milovaní sú mŕtvi alebo stratení. Napriek sľubom daným medzinárodnému spoločenstvu, sudánska vláda pri pokuse o ukončenie konfliktu zlyhala.

Reakcia Charity na situáciu v Sudáne

ACT a Caritas Internationalis, dve siete náboženských organizácií protestantských cirkví a Katolíckej cirkvi, zjednotili svoje sily a vytvorili rozsiahly program za 17 mil. eur pod názvom ACT/CI - Odpoveď na núdzu.

Je určený na pokrytie najnutnejších potrieb cieľovej populácie 500-tisíc ľudí a mal by trvať do konca roka 2005. Podľa okolností na miestnej úrovni a v prípade neriešenia situácie politicky, môže trvať aj dlhšie. V súčasnosti 48 medzinárodných pracovníkov, 300 miestnych zamestnancov pracuje súčasne s partnerskými organizáciami Sudanaid (Caritas Sudan) a Sudánskou radou cirkví, na včlenení tohto programu do regiónov západného a južného Darfuru po-

>>>

mocou úradov v teréne v Nyala a Zalingi. Hlavnými sférami, na ktoré sa sústreďuje charitatívna činnosť, sú voda, hygiena, zdravie, výživa a útulky.

Organizovanie pomoci v takomto rozsahu je možné uskutočňovať iba prostredníctvom finančných, materiálnych a ľudských zdrojov rozsiahlej siete členských organizácií. Celkovo 162 podporných, rozvojových organizácií a združení sociálnej práce, ktoré sú zastúpené vo viac ako 200 krajinách a oblastiach, vytvára konfederáciu, ktorá sa nazýva Caritas Internationalis (CI). So svojimi úradmi v Ríme je ďalej rozdelená na sedem regiónov. Jednou z úloh konfederácie je koordinovať odozvu medzinárodnej siete v stavoch núdze. V roku 2003 bola Charita konfrontovaná s 36 krízovými situáciami.

Členské organizácie CE sa spolupodieľajú na reakcii CI pri najväčších katastrofách, ktoré postihujú svet. So zvyšujúcim sa počtom nešťastí, rastie aj nutnosť koordinácie

členov CI na rýchlu reakciu, optimalizáciu zdrojov a na to, aby sa predišlo duplicitne činností. V európskom regióne sa za roky

Mr. Harald Happel z CE a Ing. Mgr. Juraj Barát, SKCH

spolupráce dohodli viaceré mechanizmy pre tento účel. Jedným z nich je vytvorenie Komisie pre humanitárnu pomoc (predtým mala označenie ETF - European Task Force). Na úrovni CI sú to ďalej nástroje spolupráce v teréne ERST (Emergency Response Support Teams) a STEP (Solidarity

Teams for Emergency Partnership). V prípade núdze všetky úzko spolupracujú.

Komisia pre humanitárnu pomoc pri CE je zložená z referentov a manažerov z rôznych členských organizácií. V prípade núdze má komisia za úlohu na globálnu výzvu z CI organizovať pomoc z Európy. Zahŕňa koordináciu donorov, výber profesionálnych ľudí do ERST misií, ako aj monitorovanie vývoja situácie v krízovej oblasti pre ďalšie akcie. Napríklad ak miestnej charitnej organizácii chýbajú nevyhnutné zdroje na realizáciu pomoci, na dodržanie štandardov kvality alebo miestna štruktúra charity neexistuje, STEP je vytvorený po konzultácii s miestnou cirkvou. Charita na Slovensku by mala podporiť činnosť, ktorú realizuje Caritas Internationalis tím, že sa v blízkej budúcnosti stane aktívnym prispievateľom globálnej humanitárnej a rozvojovej pomoci. Toto úsilie pridá na dôveryhodnosti postoj, ktorý má za cieľ riešiť rôzne sociálne problémy v čo najširšom spoločenskom rozsahu.

Holistický prístup k človeku v zdravotníckych a sociálnych službách Slovenskej katolíckej charity

Príspevok PhDr. Moniky Gibalovej, PhD., riaditeľky ambulancných služieb SpKCH

Personálny a sociálny rozmer v našej ľudskej skúsenosti je sféra, v ktorej žijeme ako ľudia. Len osobným vzťahom k iným ľuďom prenikáme a získavame si svet. V druhom človeku sa realizujeme, ak sme s ním v osobnom kontakte, priateľíme sa s ním, staráme sa o neho, milujeme a sprežívame ho na ceste životom.

V prístupe k sebe a k iným ľuďom ide o čin (v tradičnej filozofii „actus humanum“), ktorý môže byť mravne dobrý alebo mravne zlý. Prameňom relácie osoby a činu je podľa fenomenológov skúsenosť, že človek ako podmet nadobúda skúsenosť sám o sebe (ako o predmete) a prejavmi a výpoveďami iných osôb a ich činov. Diskusia o relácii osoby a činu zaujala okrem iných aj pápeža Jána Pavla II. najmä v pre nás najznámejšom diele „Osoba i czyn“, kde ešte ako Kardinál Karol Wojtyła za prameň a základ poznania človeka – osoby považuje jeho praktickú činnosť. Ide o hlboké vniknutie do reálne existujúcej skutočnosti: skúmať ju, presvedčiť sa o nej, ale ju aj správne porozumieť a adekvátne interpretovať. Nie je to však (podľa autora) čin, ktorý utvára osobu, ale čin ju odhaľuje. Ide o štúdium osoby skúmaním jej činov. Taká je povaha korelácie tkvejúcej vo fakte, že človek koná a čin určuje zvláštny moment prejavu osoby. Ťažko poprieť, že personalistická problematika má základný význam pre každého človeka a pre stále rastúcu ľudskú rodinu. Stála reflexia o smere rozvoja tej rodiny rodí živú potrebu pestovania filozofie osoby (Wojtyła, 1985).

„Byť osobou znamená byť bytostne zameraný k osobnému bytiu druhého..., ktorý sa s nami stretáva ako rovná a rovnocenná bytosť, oslovuje nás, otvára sa nám a vyzýva nás k viere, dôvere, láskavosti a láske“ (Goreth, 1996).

Holistický prístup k človeku je celostný prístup s rátaním jeho trojzrnmernosti: telesnosti, „duševnosti“ (myslíme tým jeho schopnosti: rozum, cit a vôľu), a ako ďalší rozmer duchovnosť (zameranie na transcendentno), teda to, čo ho presahuje.

Ďalší aspekt tohto prístupu rešpektuje individuálne rozdiely – okrem veku, pohlavia, dedičnosti, činiteľov životného prostredia vecného a najmä sociálneho (interakcia a komunikácia), štýl výchovy (direktívny, indirektívny, demokratický).

Ku každému – bez ohľadu na jeho pôvod a intelekt, citový vývin – treba pristupovať s úctou a bez nadradenosti, manipulácie a využívania na vlastné egoistické ciele.

Pristupovať k človeku celostne predpokladá v prvom rade veľkú empatiu a až potom nasleduje získavanie základných komunikačných zručností a ich rozvoj, systematické vzdelávanie, umenie priblížiť sa k človeku v úzkej korelácií s liečebnými, psychologickými, sociálnymi a spirituálnymi aspektmi.

To osobitne platí pre tých, ktorí sú povolani do úlohy milosrdného samaritána a vydávať svedectvo lásky k blížnemu v situáciách života prinášajúcich fyzické utrpenie (chápané ako bolesť tela) i morálne utrpenie (duševné, psychické, sociálne) majú na pamäti, že sa dotýkajú tajomstva človeka.

Subjektívne prežívanie utrpenia je mohutným faktorom formovania osobitnej vnútornej aktivity človeka, ktorá sa navonok prejaví ako bolesť, sklamanie, vyčerpanie, smútok, vyjednávanie, zúfalstvo, atď. Tieto sú pre nás výzvou ako zaujať postoj podpory a možnosti uplatnenia holistických prístupov. Môžu mať punc solidárnosti a význam nástrojovej hodnoty pre prijatie a posilnenie takého postoja prijímania utrpenia, v ktorom človek nachádza dôstojnosť, sebaúctu a v slobodnom postoji a prijatí „transcenduje všetky svoje určenia tým, že ich prekonáva a utvára, a to aj vtedy, keď sa im podrobuje“ (Frankl, 1991).

Nemožno chápať utrpenie len ako technický problém zredukovaný na objekt, ktorý môže účinne eliminovať len technika a veda, a človek i výzva vydávať svedectvo o utešujúcej pravde zmŕtvychvstalého Krista sú až na ostatnom mieste.

Pápež Ján Pavol II. v Posolstve k XI. Dňu chorých nalieha, aby kňazi boli „v tomto ohľade pozorní a nesmú pripustiť, aby sa chorým uprela utešujúca Pánova prítomnosť v Božom slove a Najsvätejšej sviatosti.

Pastorácia chorých musí zaujímať primerané miesto vo formálnych programoch kňazov a rehoľníkov, aby v starostlivosti o chorých, viac ako kdekoľvek inde, hodnoverne preukazovali lásku a svedčili o nádeji na vzkriesenie“ (KN, 2003).

Sledujeme, že sa táto činnosť v dnešných okolnostiach presúva viac na rehoľníkov a laikov. Aj v priebehu minulého storočia pribrala formy organizovaných ustanovizní

a stáva sa poľom práce v príslušných povolaniach. Vzhľadom na evanjeliový obsah služby chorým myslíme skôr na povolanie v tejto službe, než na zamestnanie.

Slová uznania i vďačnosti patria profesionálnym a dobrovoľným pracovníkom, čo nezištne preukazujú svoju službu trpiacim bližným a dobrovoľne obetujú tejto službe všetok svoj čas a sily, ktoré im ostanú popri starostlivosti o vlastné rodiny, alebo po zamestnaní.

Charitatívna činnosť sa niekedy nazýva sociálnou činnosťou, no plným právom sa môže menovať aj apoštolátom, a to vždy, keď sa koná z čisto evanjeliových pohnútok.

Nie menej cenná je aj činnosť jednotlivcov, predovšetkým tých osôb, čo majú porozumenie pre rozličné druhy ľudského utrpenia a môžu pomôcť jednotlivci i osobne. Rodinná pomoc znamená potom alebo skutky lásky preukázané osobám patriacim do tej istej rodiny, alebo vzájomnú pomoc medzi rodinami. A tento druh pomoci tak isto zisťujeme pri našej činnosti.

Treba zdôrazniť opäť jednu podstatnú skutočnosť: každý jednotlivec - zvlášť človek v službe charity - „sa musí cítiť osobne povolaný svedčiť o láske v utrpení. Ustanovizne sú veľmi dôležité a nevyhnutné. No žiadna ustanovizeň nemôže nahradiť srdce, ľudský súcit, ľudskú lásku, ľudskú iniciatívu, keď treba ísť v ústrety utrpeniu iného, alebo trpiaceho sprevádzať. Toto sa vzťahuje na fyzické utrpenie, ale ešte viac, ak ide o mnohoraké mravné utrpenia, a keď - predovšetkým - trpí duša“ (Salvičci doloris, 30).

Holistický prístup k človeku vyžaduje od každého jedného z nás práve tieto komponenty: ľudskú lásku, súcit, dobrotu, iní-

ciatívu, vynaliezavosť a predovšetkým akúsi podnikavosť ducha, aby sme podobne ako Kristus, pomocou bolesti robili dobro a robili dobro tomu, čo trpí. Z toho pramení naša nezištná pomoc ľuďom v utrpení a rozvoj našej osobnosti aj v tejto službe.

Dovoľte, drahí priatelia, aby to, čo sme povedali je vyjadrením obhajoby pre takú koncepciu starostlivosti o človeka v službách SKCH, ktorá jednoznačne podporí pohľad na človeka v celistvosti nie len v odborných prístupoch, ale v širšom pohľade vízie solídnej koncepcie najmä v konkrétnosti takých rozhodnutí kompetentných vo vzájomnej zhode, ktoré podporia formálne ale aj obsahovo naliehavú výzvu, že: „Ide o každého jednotlivého človeka, pretože každý je zahrnutý do tajomstva vykúpenia a s každým sa Kristus skrze tajomstvo spojil. Z toho vyplýva, že Cirkev nesmie opustiť človeka a že

prvá cesta, po ktorej musí ísť Cirkev pri plnení svojho poslania, je človek..., on je cestou, ktorú určil sám Kristus, cestou, ktorá bez akejkoľvek inej možnosti vedie cez tajomstvo vtelenia a vykúpenia“ (CA, 53).

Pracovná skupina vedená Monikou Gibalovou Monika Gibalová viedla na Charita kongrese v Ružomberku pracovnú skupinu, ktorá sa venovala problematike holistického prístupu k človeku v zdravotníckych a sociálnych službách SKCH. Spoločnou iniciatívou sa v skupine dospelo k nasledujúcim konštatovaniam:

- legislatívne možnosti v rezorte zdravotníctva a sociálnej práce nevytvárajú podmienky pre komplexnosť služieb;
- holistický prístup k človeku v zdravotníckych a sociálnych službách sa na pôde SKCH často neuplatňuje, jeho náznaky však jestvujú v niektorých diecéznych charitách vďaka odborníkom-dobrovoľníkom, ktorí sú ochotní pomáhať zdravotníkom a sociálnym pracovníkom.

Pracovná skupina vypracovala do budúcnosti nasledujúce návrhy:

- na úrovni rady SKCH sa viac angažovať s konkrétnymi legislatívnymi návrhmi pre vypracovanie štatútu dobrovoľníka a jeho zakotveniu v slovenskej legislatíve;
- pre duchovnú službu je potrebné vyčleniť v jednotlivých diecéznych charitách kňaza, ktorý by bol členom interdisciplinárneho tímu, plnil úlohu supervízora a formátora zamestnancov charity.

Práca s ľuďmi bez domova a závislými na pôde Gréckokatolíckej diecéznej charity v Prešove (GK DCH)

Príspevok Mgr. Petra Valička, koordinátora resocializačného systému „Cesta k domovu“ a zástupcu riaditeľa GK DCH Prešov

Resocializácia závislých osôb a ľudí bez domova je rozsiahlou a v poslednom čase aj veľmi diskutovanou problematikou, či už v médiách alebo medzi odborníkmi. Stále sa hľadajú a rôznymi subjektami aj ponúkajú tie najvhodnejšie spôsoby jej riešenia. GK DCH už od roku 1992 vo svojich aktivitách ponúka pre uvedené cieľové skupiny možnosť riešenia ich problémov. Skúsenosť z práce s nimi v rokoch 1992 - 1998, podnet a konzultácia tohto postupu s pracovníkmi Krajského úradu v Prešove, viedli vedenie GK DCH k uvedeniu projektu Resocializačný systém „Cesta k domovu“ (RS CKD) do činnosti k 1.7.1998. V tento deň sa zároveň vytvorila pozícia jeho koordinátora.

CIEĽ RS CKD:

Komplexná resocializácia drogovu závislých občanov, resp. osôb bez domova.

CIEĽOVÁ SKUPINA:

Muži a ženy resp. osoby
- závislé od alkoholu a iných návykových látok;
- závislé na hráčskej vášni;
- bez domova (ľudia závislí od návykových látok - najmä alkoholu, osoby po výkone trestu resp. výkone väzby odňatia slobody, mladí ľudia po dovŕšení dospelosti odchádzajúci z DD, osoby unikajúce pred domácim násilím, mentálne a telesne postihnutí, tuláci, žobráci, rodiny alebo jednotlivci v kríze etc.).

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA:

Resocializačný systém „Cesta k domovu“ - základom jeho fungovania sú štvorstupňové, navzájom spolupracujúce zariadenia, ktorých cieľom je postupná resocializácia uvedených cieľových skupín;
- doplnkové aktivity - pravidelné, jednorazové;
- spolupracujúci odborníci.

ROZDELENIE AKTIVÍT:

I. Zariadenia resp. služby poskytujúce starostlivosť podľa z. č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov

0. Stupeň - „Sociálne centrum“ (SC)

Vykonáva sociálnu prevenciu a poskytuje sociálne poradenstvo pre klientov projektu vo forme ambulantnej, terénnej a vyhľadávacej starostlivosti. Plní úlohu sprostredkovania a prvého kontaktu pred vstupom klienta do jednotlivých zariadení RS CKD. Ďalej poskytuje služby šatníka, hygienickej očisty, administratívnej pomoci a iné. Stará sa tiež o vedenie centrálnej evidencie všetkých klientov RS CKD, v ktorej sa k 31. 8. 2004 nachádza 1048 klientov.

I. Stupeň - „Nočlaháreň Archa“ (NOA)

Je zariadenie útulku zamerané na uspokojenie základných ľudských potrieb, prenocovanie a denný pobyt pre čo najširší druh a typ klientely v krátkodobej alebo dlhodobej núdzi o bývanie. Poskytuje možnosti na

prípravu teplej stravy, na hygienickú očistu, výmenu ošatenia, možnosť prania a žehlenia bielizne, sociálne a protidrogové poradenstvo. Uskutočňuje prípravu na resocializáciu v zariadeniach s vyššími nárokmi na kvalitu osobného a spoločenského života. Jeho kapacita je 53 miest.

2. Stupeň - „Dom Charitas“ (DOCH)

Poskytuje špecializované služby resocializačného strediska, určené na doliečovanie závislých osôb po riadne ukončenej liečbe v zdravotníckom zariadení. Abstinujúci tu nachádzajú ubytovanie, stravu, pracovnú terapiu a rôzne možnosti pre sebarealizáciu. V resocializačnom stredisku sa uskutočňuje hlavná časť resocializačného programu RS CKD s klientom. Súčasťou poskytovaných služieb je napr. socioterapia, psychoterapia, biblioterapia, terénna terapia, ale aj duchovné vedenie duchovným správcom GK DCH. Snahou je aj ozdravenie vzťahov klienta so svojou rodinou. Čiastočná samospráva klientov je súčasťou fungovania zariadenia. Kapacita zariadenia je 17 miest pre mužov.

3. Stupeň - „Domov nádeje“ (DON)

Je kombimované zariadenie resocializačného strediska a zariadenia chráneného bývania s celodennou prevádzkou. Základnou úlohou chráneného bývania je ponúknuť ubytovanie a služby sprevádzania klientom, ktorí riadne ukončili resocializáciu. Pobyť v ňom dáva klientom viac súkromia, no zároveň od nich vyžaduje väčšiu samostatnosť. Poskytuje služby mužom s ľahkým zdravotným postihnutím alebo duševnou poruchou. V resocializačnom stredisku DON sa môžu resocializovať muži, ktorí nebudú umiestnení v DOCH. Kapacita je 20 miest pre mužov. Z toho 16 miest v ZCHB a 4 miesta v RS.

II. Doplnkové aktivity RS CKD

Pravidelné:

Cesta

Vydávanie a distribúcia jediného kresťanského pouličného časopisu na Slovensku. Pod týmto názvom vznikol ako časopis abstinentov, bezdomovcov a sympatizantov RS CKD. Je zameraný na osvetu v oblasti prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov, resocializáciu, evanjelizáciu a informovanie verejnosti.

KAHAN - Klub alkoholikov hľadajúcich abstinenciu

Je svojpomocný klub, určený na doliečovanie osôb závislých od návykových látok z Prešova a blízkeho okolia, propagáciu zdravého spôsobu života a sprostredkovanie informácií. Stretnutí sa môžu zúčastňovať aj rodinní príslušníci závislých alebo osoby, ktoré chcú o tomto probléme získať viac informácií.

Jednorazové:

- organizácia Národného dňa abstinentov každoročne od roku 2001. V tomto roku sa uskutočnil 3. 9. 2004 už po štvrtýkrát v Prešove a v budúcom roku sa staneme centrom osláv v rámci SR;
- spolupráca so zahraničím, s organizáciami podobného zamerania z Poľska a Francúzska;
- účasť, organizovanie akcií na Slovensku v oblasti prevencie, liečby a doliečovania závislých osôb.

III. Odborníci spolupracujúci na projekte RS CKD:

- odborný garant - externý psychológ RS CKD, prom. psych. Viera Mosejová;
- supervízor RS CKD, doc. PhDr. Jozef Kredátus PhD.;
- psychiatri, psychológovia, kňaz, právnik, praktickí lekári pre dospelých, stomatólog, toxikológ.

IV. Pripravujeme

Vznik a rozbeh školiaceho pracoviska KV-DaSP, FF PU v Prešove pre jej študentov
Vznik a rozvoj činnosti APZ pre klientov projektu RS CKD

V. Na záver niekoľko aspektov z praxe

Mnohí klienti z uvedených cieľových skupín nemajú základné osobné identifikačné doklady, majú problém so stanovením trvalého pobytu, sú bez zdravotného poistenia, čo zároveň prináša problém poskytovania zdravotníckej starostlivosti. Strata základných hygienických, stravovacích, pracovných a sociálnych návykov a prítomnosť diagnózy závislosti či inej duševnej poruchy, somatického ochorenia, je akoby súčasťou takéhoto človeka. K tomu všetkému sa niekedy pridruží závažné infekčné ochorenie.

Čo však podstatne sťažuje ich situáciu, je absencia domova, ktorý je reprezentovaný

nielen múrmi, ale najmä ľuďmi, vzťahmi s nimi, spoločnými plánmi do budúcnosti, záujmom, povzbudením a oporou v ťažkých životných situáciách, ale i zdieľaním radostných chvíľ života.

Ak sa k tomuto pridá rezignácia, neschopnosť mobilizácie síl alebo riešenia svojej situácie v dôsledku napr. duševnej poruchy, absencia príležitosti a pomocnej ruky v pravom momente, potom sa v rámci ľudských možností pohybujeme akoby v bludnom kruhu, z ktorého niet východiska, riešime už niečo čo sa stalo, alebo stav, ku ktorému sa dotyčný prepracovával istý čas a zostal úplne sám.

Tu nastáva situácia, keď sa musíme zamýšľať nad zmyslom prevencie. Jednoznačný návod neexistuje, pretože závislosť a bezdomovstvo je jav ovplyvnený mnohými faktormi. Mnohým problémom sa dá ale predísť správnu výchovou vo funkčnej rodine s úprimnou a otvorenou komunikáciou, kde sa deti učia optimálne riešiť problémy, kde nájdú pozitívne vzory v nej, nie nekriticky niekde mimo. V rodine, v ktorej sú vyznávané Božie hodnoty.

Predpokladom úspechu zo strany klienta sa potom javí osobná zrelosť a nadhľad nad vlastnou situáciou, spoznanie dna osobnej dôstojnosti od ktorého sa dá odraziť. Ďalej vnútorná túžba a motivácia pre zmenu, odhodlanie a prvý krok. Bez pevnej vôle a obrovskej snahy zotrvať v nastúpenej zmene života to taktiež nie je možné. Málokedy je klient takto motivovaný a rozhodnutý pre zmenu. Úlohou pracovníka charity je dosiahnuť, aby túžba po zmene vyvierala priamo znútra klienta, ktorý veľakrát musí akoby najprv odpustiť a naučiť mať rád seba samého. Až potom môže mať rád iných. Musí uveriť a prijať to, že je milovaný Bohom taký, aký je. My v ňom zasa musíme hľadať to dobro, ktoré Boh zasial do srdca každého z nás.

A tak po otázke, ktorá sa akoby niesla kongresom charity, o úlohe charity v treťom tisícročí, nachádzame odpoveď. „Úlohou charity je pomáhať biednym nachádzať aj v ťažkostiach svojho života vlastnú dôstojnosť, hodnotu a poslanie. Dávať ľuďom nádej, vieru v lepšiu budúcnosť, privádzať ich k Bohu a teda pravému zmyslu života, bez ktorého človek ťažko nájde sám seba a rozhodne sa pre život...“

Práca s ľuďmi bez domova

Priebeh panelovej diskusie vedenej PhDr. Katarínou Rašlovou, riaditeľkou Bratislavskej katolíckej charity

Pracovná skupina, ktorú viedla PhDr. Katarína Rašlová, sa zaoberala problematikou práce s ľuďmi bez domova. Najčastejšími príčinami straty bývania a vylúčenia zo

spoločnosti bývajú rodinné problémy, alkohol alebo iné návykové látky, patologické hráčstvo, trestná činnosť, predaj domu (bytu), zadlženosť, strata zamestnania, duševné ochorenie alebo kombinácia viacerých faktorov. Rôznorodosť problémov, s ktorými sa charitní pracovníci pri svojej práci stretávajú, kladie na nich aj vysoké

požiadavky. Mali by byť schopní primerane komunikovať, vzdelaní v oblasti sociálnych vied, empatickí, kreatívni, mali by mať právne vedomie, sociálne cítenie. Nesmie u nich absentovať autonómia a racionálnosť v rozhodovaní, schopnosť sebaobnovy z vnútorných zdrojov, osobnostná zrelosť či spiritualita.

Napriek úsiliu, dobrej vôli, vzdelaniu aj dobrým podmienkam sa však úspech dostavuje len sporadicky. Pracovníci charity majú preto často pocit bezmocnosti, neschopnosti, viny, zbytočnosti vynaloženého úsilia a prostriedkov, či neefektívnosti.

Pracovná skupina PhDr. Rašlovej sa zaoberala v oblasti charitnej činnosti možnosťami efektívnejšieho riešenia problémov ľudí, ktorí žijú na okraji spoločnosti. Skupina vypracovala štyri spoločné témy.

1. Ako možno motivovať človeka na okraji spoločnosti k skutočnej zmene?

- prijať ho v jeho individualite, akceptovať odlišnosti od normy;
- prejavovať dôveru, povzbudiť ho;
- správať sa empaticky, ale zachovávať aj primeraný odstup;
- podporiť zdravé sebavedomie;
- zbaviť ho predsudkov;
- motivovať postupne, plánovať realizovateľné kroky;
- hľadať dôvody, prečo je potrebná zmena;
- ukázať mu vzor;
- dať mu najavo, že za splnenia istých podmienok má vždy dvere otvorené;
- nezabúdať na evanjelizáciu;

2. Štýl práce s ľuďmi bez domova:

- individuálny prístup;
- vytrvalosť, dostatok času na rozhovor s ľuďmi bez domova;
- prejavovať záujem o klienta a jeho problém;
- získať a udržať si jeho dôveru;
- odlišiť skutočné potreby klientov od našej predstavy;
- stanoviť pravidlá podľa kategórií klientov;
- ponúkať reálne možnosti riešenia problémov;
- pôsobenie na okolie – osвета, aby okolie negatívne neovplyvňovalo na úsilie charitných pracovníkov.

3. Hodnoty, ktoré prináša bezdomovecťvo:

- súdržnosť v skupine;
- príležitosti k vzťahom;
- pocit slobody;
- spoločenský status;
- zárobok bez práce;
- zbavenie sa zodpovednosti, neplnenie záväzkov;
- využívanie služieb zadarmo.

4. Úloha Charity v prístupe k ľuďom na okraji spoločnosti:

- monitorovať, vyhľadávať;

- zabezpečiť základné životné potreby;
- pomôcť nadviazať prvý kontakt s úradmi, lekárom, rodinou etc.;
- nabádať ich k zodpovednosti;
- poskytnúť verejnosti správny pohľad na ľudí, ktorí žijú na okraji spoločnosti;
- zjednotiť základné pravidlá práce s ľuďmi bez domova v rámci charity.

Pracovná skupina nakoniec dospela k nasledujúcim záverom:

1. zintenzívniť spoluprácu medzi jednotlivými Charitatívno-sociálnymi centrami
  - vytvorenie spoločného informačného a databázového softvéru a následné prepojenie centier v rámci SKCH.
  - zjednotenie prístupov a pravidiel pre prácu s bezdomovcami v rámci SKCH;
2. spolupráca pri hľadaní pracovných príležitostí, s následným vedením klienta v príslušnom charitatívno-sociálnom centre Slovenskej katolíckej charity;
3. vytvárať pravdivú mienku o bezdomovcoch, poskytovať verejnosti jednotne rady v kontakte s ľuďmi na okraji spoločnosti v rámci SKCH.

Caritas/CIDSE správa zaoberajúca sa misiou v bavlníkových oblastiach

CARITAS INTERNATIONALIS, Ing. Juraj Barát, J. Č.
Preklad: Mgr. Jana Vlašičová

14. október 2004 – Vatikán/Brusel – Bavlna: kľúčová záležitosť pre 10 miliónov ľudí v Afrike. Misia organizácií Caritas a CIDSE (Medzinárodná spolupráca pre rozvoj a solidaritu) zameraná na zisťovanie údajov.

Caritas Internationalis a CIDSE zverejnili správu, ktorá sa týka odvetví zameraných na spracovanie bavlny v nasledujúcich štátoch – Mali, Benin, Horná Volta, a Čad. Nazvali ju *Nekalý obchod a bavlna: globálne výzvy, miestne výzvy*. V týchto krajinách bavlna poskytuje obživu pre viac ako 10 miliónov ľudí. Ich vlády sa seba prilákali pozornosť sveta tým, že vyzvali Svetovú obchodnú organizáciu (WTO), aby eliminovala dotácie pestovateľom bavlny v Spojených štátoch a v Európskej únii. Aj napriek tomu, že lacná, ručne zbieraná africká bavlna je vysokej kvality, tamojší farmári stratili svoju konkurencieschopnosť tým, že dotácie pestovateľom – hlavne v USA – prispeli k poklesu svetovej ceny bavlny. Niektoré z najchudobnejších krajín sveta tak stratili milióny dolárov, ktoré predtým získavali z vývozu bavlny.

Správa CIDSE-Caritas sa zameriava najmä na výzvy na miestnej úrovni. V západnej a strednej Afrike je odvetvie zamerané na spracovanie bavlny v tranzitnom štádiu, pretože privatizačné a liberalizačné opatrenia sú ešte len uvádzané do praxe, čo spôsobuje veľkú ekonomickú neistotu.

Okrem toho zvýšené náklady potrebné na zakúpenie umelých hnojív, herbicídov a pesticídov spôsobujú len ďalšie zadĺženie farmárov.

Výsledkom je, že ľudia majú nedostatok jedla, pretože nemajú peniaze ani na to, aby si zaobstarali životne nevyhnutné plodiny. Miestne projekty, ako napríklad výstavba škôl, zdravotných zariadení a ciest, sú zanebané. Mladí ľudia utekajú do miest alebo iných krajín v snahe nájsť si prácu. Bavlna nie je len záležitosťou obchodu. Je to otázka rozvoja so širokým sociálnym a ekonomickým vplyvom a vyžaduje si opatrenia tak na národnej, ako aj na medzinárodnej úrovni.

Odvetvia zamerané na spracovanie bavlny v týchto krajinách potrebujú reformy, ktoré by zabezpečili, aby malí farmári mohli získať primeranejší podiel na bohatstve, ktoré bolo vytvorené ich tvrdou prácou.

Občianska spoločnosť musí byť posilnená v snahe pomôcť farmárom aktívne vstupovať do rozhodovacích procesov týkajúcich sa reťazcov obchodu s bavlnou. Mobilizáciu „zdola“ nemožno oddeliť od medzinárodných aktivít zameraných na odstránenie dotácií, ktoré skresľujú obchodovanie s bavlnou na medzinárodnej úrovni.

Caritas a CIDSE, dve medzinárodné katolícke siete organizácií, zakladajú svoj prístup k obchodovaniu na zásadách spravodlivosti a uprednostnení chudobných.

Toto sú niektoré z odporúčaní vychádzajúce z horeuvedenej správy:

- eliminácia podpôr skresľujúcich obchodovanie ;
- väčší podiel zo zisku z predaja bavlny by mal ísť výrobcem;
- farmári by mali mať, v rámci reťazcov zameraných na obchod s bavlnou, väčší vplyv rozhodovať.

Organizácie dúfajú, že 162 národných členských organizácií Caritas Internationalis sa ujme kauzy afrických farmárov a použije túto správu ako nástroj pri práci v oblasti advokácie.

Sociálna situácia v rodine vplyva na výchovu detí

Imrich Greguš, PaedDr. Martin Prodej
Krizové centrum Košice, ADCHKE

Krizové centrum na Alejovej 2 v Košiciach poskytuje služby dvom cieľovým skupinám - osamelým matkám s deťmi a bývalým chovancom detských domovov.

Z dvadsiatich štyroch detí je 11 školopovinných a 13 je v predškolskom veku. Samozrejmosťou pre všetkých zainteresovaných je citlivý prístup k dieťaťu, zohľadnenie jeho individuality, pochopenie, pomoc a spríjemnenie pobytu v zariadení. Príčiny stavu, v akom sa najmenší ocitnú, sú rôzne, ale v podstate ide o situácie, ktoré si žiadne z detí nezapríčinilo samo.

Nezamestnanosť, kriminalita, rozpad manželstva, či partnerského vzťahu, to sú najčastejšie dôvody, pre ktoré osamelý rodič požiada o poskytovanie sociálnych služieb v krízovom centre. Deti veľmi citlivo reagujú na stratu jedného z rodičov, negatívne to vplyva na ich psychiku. Stávajú sa frustrovanými, sú precitlivene a nie zriedka podráždené. Výnimkou nie sú deti hyperaktívne, či nachádzajúce sa v depresiách a bezradnosti.

Tento stav nie je, samozrejme, konečný a dá sa predpokladať, že pri splnení určitých podmienok dôjde k náprave celkového psychosociálneho stavu. Tak u detí, ako aj u dospelých. Psychická aj sociálna štruktúra, v ktorej sa nachádzajú, je dynamickým procesom, ktorý je prístupný ovplyvňovaniu rozličnými nástrojmi. Medzi tieto nástroje patria predovšetkým rôzne formy psychologického a sociálneho poradenstva. Detskej klientele, ktorá je úzko viazaná na svojich rodičov, je venovaná predovšetkým podporná pedagogická starostlivosť. Môžeme ju rozdeliť do dvoch oblastí:

A) skupinovú prácu predstavuje výchovné poradenstvo zamerané na aktivity vo voľnom čase a pedagogické poradenstvo, ktoré rieši problémy súvisiace s učením;

B) individuálna práca sa zaoberá riešením konfliktných situácií a sociálnym učením. Pretože v prevažnej miere ide o ratolesti ro-

dičov, u ktorých chýba, alebo je výrazne oslabený pocit zodpovednosti, zmysel pre povinnosť, snaha o zdokonalenie, rovnaké problémy sa vyskytujú aj u detí. V konkrétnej rovine sa potom prejavujú výskytom výrazného odporu k učeniu, alebo k práci, ktorá sa javí ako nepríjemná povinnosť naviac. Určitým riešením a cestou je tzv. pozitívna motivácia dieťaťa, ktorá je základom úspechu pri náprave porúch učenia. Pedagóg by mal poznať silné detské stránky a stavať na nich, mal by sa zamerať na pozitívne kroky žiaka, a tým podporovať jeho motiváciu k učeniu. Hodnotenie a klasifikácia detí s poruchami učenia majú svoje špecifiká. V hodnotení by sa mali vyjadrovať pozitívne stránky výkonu, mala by sa objasniť podstata neúspechu a spôsob, ako prekonávať zistené nedostatky, namiesto obvyklého zdôrazňovania chýb a klasifikovania známku 4, 5. Negatívne hodnotenie totiž spôsobuje frustráciu dieťaťa a znižuje jeho záujem o prácu i úroveň jeho sebahodnotenia a sebavedomia. Vyvoláva strach z daného predmetu, nezaujem a problémy s disciplínou. V súvislosti s motiváciou je potrebné spomenúť ďalšie významné fakty.

Maslow, tvorca jednej z najznámejších motivačných teórií, vychádzal z toho, že motivácia vzniká z potrieb, t.j., že každý je motivovaný uspokojovaním neuspokojených potrieb. Rozdelil potreby ľudí do piatich skupín, ktoré sú hierarchizované od najnižšej po najvyššiu potrebu:

1. fyziologické potreby;
2. potreby bezpečia (istoty);
3. sociálne potreby;
4. potreby uznania;
5. potreby sebarealizácie.

Podľa Maslowovej teórie sa najprv musia naplniť potreby na nižších stupňoch a až potom nasleduje a stáva sa aktuálnym uspokojenie potrieb na vyššej úrovni. Potreby sebarealizácie možno uspokojiť len po naplnení všetkých predchádzajúcich potrieb.

Ak si uvedomíme túto skutočnosť, nebudú pre nás záhadou dôvody, ktoré vedú k výraz-

nej neochote podieľať sa na akejkoľvek činnosti. Týka sa to detí, rovnako ako aj dospelých.

Pedagóg je síce výrazným činiteľom, ktorý vplyva na formovanie charakterových črt detí, nie je však všeliakom, ktorému sa podarí odstrániť nánosy negatívnych výchovných vplyvov, získavaných predovšetkým v „domacom“ prostredí.

Ako vidieť z vyššie uvedeného, parciálne pôsobenie na dieťa sa bez súčasného pôsobenia na rodiča nie je účinné. Na tomto mieste sa k slovu dostáva psychologická podpora pre rodičov, ktorá má v našom zariadení predovšetkým formu skupinovej terapie a svojpomocných skupín. Problémovými oblasťami, ktoré bývajú najčastejšie náplňou takýchto skupín sú:

- vzťahové problémy;
- výchovné problémy;
- sociálna situácia;
- finančné hospodárenie;
- depresie a iné.

Ak chceme dosiahnuť, aby pôsobenie skupiny ako celku bolo úspešné, je nevyhnutné, aby tento proces bol dlhodobý. Tu sa nám však do konfliktu dostávajú dve skutočnosti - dĺžka maximálneho možného pobytu a pôsobenie v skupine. Ak si predstavíme klienta, matku s dieťaťom, ktorý sa zúčastňuje na týchto sedeniach len pol roka, dá sa predpokladať, že formatívny charakter sa nebude môcť prejaviť. Napriek tomu je táto činnosť zmysluplná.

Zriaďovateľom zariadenia je arcidiecézna charita, preto je prirodzené, že sa v zariadení nezabúda ani na duchovnú oblasť.

Klientela zariadenia je nestabilná, ale môžeme hovoriť, že ju tvorí 65 - 75% rómskeho obyvateľstva. Keďže pre väčšinu Rómov je viera v Boha niečím abstraktným, neznámym, odkrýva sa tu priestor pre rozvoj duchovných hodnôt.

Zariadenie oslávilo prvý rok svojho pôsobenia a stále sa pred nami otvárajú nové možnosti, ako pomôcť najmenším prežiť krajšie detstvo.

Aby sa mohli narodiť!

MUDr. Eleonóra Lukáčová, Dom Charitas sv. Jozefa, Spišská Nová Ves

„Ak nie je život svätý, potom všetky ostatné záležitosti strácajú svoju dôležitosť.“
(F. A. Schaeffer)

Boh je priateľom maličkých. V Lukášovom evanjeliu je jeho nežná láska k deťom vyjadrená slovami: „Prinášali mu aj nemluviatka, aby sa ich dotýkal.“ Ježiš miluje deti tak, že sa s nimi stotožňuje v úžasnom uis-

tení: „Kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma.“ Medzi jeho najmenších však patria i tí ešte nenarodení, ale už počatí v lone ženy. Veď je napísané: „Skôr ako som ťa vytvoril v lone matky, poznal som ťa.“ Boh teda vie o každom počatom „človečikovi“. A toto jeho poznanie je vo svojej podstate nesmiernou láskou.

Postoj človeka voči nenarodeným je však poznamenaný veľkým chaosom myslenia. Ľudia, ktorí sa vášnivo zasadajú za ochranu prírody a bojujú za prežitie vzácných

zvierat, či proti týraniu zvierat, ľudia, ktorí sú proti trestu smrti i vojne, považujú za správne a dokonca žiaduce hromadné zabíjanie počatých ľudských plodov v materskom lone.

Žena, ktorá sa ocitne tvárou v tvár problému nežiaduceho tehotenstva, prežíva nemalú citovú traumu - obavy, strach, pocit zahanbenia, frustráciu. Keď chýba otec dieťaťa a rodičia nastávajúcej slobodnej mamičky sa s príchodom vnúčatka nezmierili, psychický nátlak, nedostatok sebadôvery

i finančných prostriedkov, spoločne s vidinou neistej budúcnosti, núti mnoho žien k rozhodnutiu, ktoré ich poznamená na celý zvyšok ich života, k rozhodnutiu ukončiť graviditu potratom.

Pomoc a východisko v tejto ťažkej situácii však existuje. Jedným z riešení, je prijatie budúcej mamičky do Domova pre osamelých rodičov. Spišská katolícka charita poskytuje túto službu v Dome Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi. Naším poslaním je záchrana nenarodeného života. Pomáhame tehotným ženám v núdzi, ktoré stratili rodinné zázemie a aj napriek tlaku svojho okolia chcú život svojho dieťaťa zachrániť. Pomáhame tiež ženám, ktoré sa rozhodujú dať svoje dieťaťko po narodení k adopcii. Poskytujeme možnosť ubytovania v jedno či dvoj-

posteľovej izbe. K dispozícii je spoločná kuchyňa, sociálne zariadenie, spoločenská miestnosť. Dĺžka pobytu je maximálne jeden rok po narodení dieťaťa. Súčasťou komplexu našich služieb je konkrétna a cielavedomá pomoc budúcej mamičky, vrátane odborného poradenstva počas tehotenstva i po narodení dieťaťa, a sociálneho poradenstva pri kontaktoch s úradmi či súdmi. V prípade záujmu, je možná spolupráca s psychológom i možnosť duchovného sprevádzania. Pred vlastným prijatím absolvuje tehotná žena u nás prijímací pohovor, pri ktorom posúdime aktuálnosť našej pomoci. K prijatiu je nevyhnutné aj potvrdenie OÚPSVaR v mieste trvalého bydliska žiadateľky o tom, že spĺňa podmienky pre poskytovanie takejto starostlivosti.

Nemalým problémom je usporiadanie ďalšej budúcnosti mamičky a jej dieťaťa. Tam, kde je to reálne, snažíme sa udržiavať kontakt s pôvodnou rodinou mladej mamičky. Narodenie vnúčatka je často príležitosťou pre tak veľmi potrebné vzájomné zmierenie. V takýchto prípadoch sa aj otázka bývania ženy vyrieši návratom domov. Vzhľadom na celkovú zlú bytovú situáciu hľadáme riešenia aj prostredníctvom podnájomov.

Podľa „Deklarácie práv počatého dieťaťa“ je každý človek od okamihu počatia neopakovateľnou ľudskou bytosťou. Má právo sa nielen narodiť, ale má právo byť aj prijaté a milované. Ak vo svojom okolí poznáte dievča či ženu, ktorá má podobné problémy a chce zachrániť život svojho dieťaťa, prosíme, pošlite ju k nám!

Obeta

Mgr. Erik Šopoň, vedúci útulku Emauz, ADCHKE

V spoločnosti doteraz rezonuje názor, že deti, ktoré sa nachádzajú v domovoch osamelých rodičov, sú tam najmä z dôvodu zlej sociálnej situácie rodín. Riešenie sa následne predpokladá v zlepšení daného stavu. Tento predsudok z čias komunistického režimu, dodnes prežívajúci v mnohých myšliach, je príčinou viacerých sklamaní pri poskytovaní pomoci klientom a ich deťom v našich zariadeniach.

V minulosti, najmä v predvojnových časoch, bola oveľa väčšia hmotná alebo so-

ciálna núdza. Deti a osamelí rodičia zvyčajne nekončili v podobných zariadeniach. Napriek chudobe sa rodina snažila pomôcť si vlastnými silami, prostredníctvom mnohých obiet, ktoré dnes ľudia neraz nechcú podstúpiť.

Niektorí klienti bývali pred umiestnením v našich zariadeniach v malej chatke, alebo v prístrešku spolu s deťmi. Ako príklad uvediem pani Teréziu, ktorá žila vo veľmi biednych a neutešených podmienkach napoly zbúraného domu. Naproti tomu jej svokra žila sama vo veľkom prázdnom byte. Podobne dopadla aj pani Katarína, ktorá

s dvoma deťmi prespávala v garáži s druhom, ktorý je alkoholik, ale jej matka, poberateľka dôchodku, prenajímala ďalší byt, ktorý nechcela poskytnúť dcére. Podobných prípadov je oveľa viac. Sociálna a hmotná núdza nie je vždy príčinou ich neutešenej situácie. Osamelý rodič s dieťaťom sa ocitne v našom zariadení, nie kvôli zlej sociálnej situácii, ale v dôsledku krízy rodinných vzťahov.

Charita funguje tam, kde rodina zlyhala. Nemôžeme vo svojej práci nahradiť to, čo poskytuje rodina, môžeme však ponúknuť priestor, podať pomocnú ruku.

Adopcia na diaľku

Slovenská katolícka charita osobitne **ďakuje** všetkým adoptívnym rodičom a dobrodincom projektu Adopcia na diaľku za ich veľkorysú a vytrvalú podporu, ktorú k 30. novembru t. r. poskytujú pre 1167 detí prostredníctvom 6 centier sociálnej pomoci v Indii, spravovaných našou indickou partnerskou organizáciou.

Sestra Maria Goretti Quadros a pán Patrick Furtado zároveň vyjadrujú úprimnú vďaku prispievateľom na potreby školy pre odstránenie detskej práce Sadhana a dievčenskej zdravotnej školy s internátom pri Sociálnom centre sv. Ignáca v Honavare. Od decembra 2004 sme prijali do projektu už aj deti zo Sadhany, čím sa naša spolupráca rozšírila o ďalšie centrum.

Mimoriadne podakovanie patrí slovenským darcom, ktorí venovali svoju finančnú čiastku na operáciu srdca sestry Marii Goretti. Ich zásluhou sa nám podarilo sústrediť vyše 5.000 dolárov na úhradu váž-

neho chirurgického zákroku, nevyhnutného pre to, aby sestrička mohla naďalej neúnavne pracovať v prospech chudobných detí v štáte Karnataka. Každý dobrodinec projektu Adopcia na diaľku je zahrnutý v jej každodenných modlitbách: „Viem, že ste obetovali mnoho, aby ste mi prispeli na lekársku pomoc. Vaša láska a pozornosť dojala moje srdce. Napriek tomu, že som od Vás na míle ďaleko, objímam si Vás veľmi blízko vo svojom srdci a modlím sa za Vaše úmysly. Môžem len zopnúť ruky a vysloviť Vám veľkú vďaku a nech Vás Boh žehná plnou mierou jeho lásky milosrdenstva a hojného požehnania.“

Milí naši dobrodinci, ešte raz Vám ďakujeme za skvelú spoluprácu a želáme Božíu pomoc a ochranu aj počas celého nastávajúceho roka 2005.

Mária Takáčová
Adopcia na diaľku SKCH

Položenie základného kameňa zdravotnej školy pri sociálnom centre sv. Ignáca v Honavare.

Slovenská katolícka charita vyzýva k pomoci obetiam víchrice vo Vysokých Tatrách

Slovenská katolícka charita vyhlasuje zbierkové konto na pomoc Charitnému domu Dolný Smokovec a ľuďom, ktorým v novembri víchrica spôsobila materiálne škody.

Veterná smršť, ktorá 19. novembra zasiahla Vysoké Tatry a spustošila rozsiahle lesné porasty, sa nevyhla ani príbytkom tamajších obyvateľov. Na pomoc ľuďom a Charitnému domu Dolný Smokovec, ktorí boli týmto prírodným nešťastím postihnutí, vyhlasuje Slovenská katolícka charita zbierkové konto.

Konto obetiam víchrice na Slovensku: ISTROBANKA 10006-55615010/4900, VS 127.

Konto určené na pomoc Charitnému domu Dolný Smokovec: ISTROBANKA 10006-55615010/4900, VS 128.

Zbierka bude prebiehať do 31. 12. 2004.

Slovenská katolícka charita ďakuje všetkým darcom za pomoc!

Kontakt:

Jana Čahojová, manažérka pre komunikáciu a PR Slovenskej katolíckej charity
Tel.: 02/5443 1506, 5443 2503
Fax.: 02/5443 3097
E-mail: info_charita@computel.sk

Česká charita vyzýva k pomoci obetiam víchrice na Slovensku

Jan Oulík, tlačový hovorca Združenia Česká katolícka charita

Združenie Česká katolícka charita vyhlasilo číslo konta, ktoré je určené na pomoc obetiam víchrice na Slovensku: 369-369 369 369/0800, Česká spořitelna Praha 1, variabilný symbol 1631 (pri platbe zloženkou: 369 0 369 369 369/0800, v. s. 1631).

Praha: Združenie Česká katolícka charita (ČKCH) vyhlásila zbierkové konto na pomoc občanom Slovenska, ktorým v novembri zničila víchrica ich domovy. Veterná smršť, ktorá 19. 11. 2004 spustošila rozsiahle lesné porasty na Slovensku, sa nevyhla ani ľudským obydliam. Na pomoc ľuďom, ktorí boli postihnutí vyčíňaním víchrice, vyhlásilo združenie ČKCH zbierkové konto: 369-369 369 369/0800, Česká spořitelna Praha 1, variabilný symbol 1631 (pri platbe zloženkou: 369 0 369 369 369/0800, v.s. 1631).

„Myslím, že tvárov v tvát takej rozsiahlej prírodnej katastrofe, ktorá postihla našich východných susedov, by sme nemali ostať ľahostajní,“ uviedol generálny sekretár ČKCH Jindřich Suchánek. „Finančné prostriedky zašleme našej partnerskej organizácii - Slovenskej katolíckej charite, ktorá zaisťuje ich využitie na tento účel,“ upresnil J. Suchánek.

Svoju solidaritu se všetkými, ktorých sa katastrofa bezprostredne dotýka, vyjadril tiež pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk v liste zaslanom 22. 11. predsedovi Konferencie biskupov Slovenska, spišskému biskupovi Františku Tondrovi.

Kontakt: Jan Oulík, tiskové odd. sdruženi ČKCH, Vladislavova 12, 110 00 Praha 1; tel./fax: 296 243 341; mobil: 603 895 984; jan.oulík@charita.cz.

Advent a Vianoce v Nitre

Mária Makáňová, DCHNR

7. decembra 2004 sa v nitrianskej Synagóge uskutočnil **benefičný koncert violončelistu Jozefa Luptáka**. Výťažok z neho bude použitý na podporu rozvoja hospicovej starostlivosti a na výstavbu Hospicu u Bernadetky - domu pokoja a zmiery v Nitre.

V rámci **Vianočného mestečka** bude v Nitre prebiehať Týždeň na podporu hospicovej starostlivosti spojený s predajom drobných darčkových predmetov, vianočných pohľadníc. Jeho súčasťou bude finančná zbierka na podporu výstavby hospicu, ktorá bude prebiehať od 11. 12. do 12. 12. 2004.

Súčasťou vianočného mestečka bude aj verejná zbierka trvanlivých potravín, ktoré občania Nitry venujú viacpočetným rodinám, ktoré sa nachádzajú v hmotnej núdzi a ľuďom bez strechy nad hlavou. Akciu organizuje Diecézna charita Nitra - Denné azylové centrum v Nitre (DAC) v spolupráci s mestom Nitra a Azylovým domom v Nitre. Bude prebiehať v dňoch od 11. 12. do 17. 12. 2004. Trvanlivé potraviny budú cieľovým osobám distribuovať sociálni pracovníci DAC. Časť zo zbierky bude použitá na prípravu posedenia s ľuďmi bez domova, ktoré DAC organizuje pravidelne každý rok na Silvestra.

Vianočné mestečko bude v Nitre prebiehať od 5. 12. 2004 do 6. 1. 2005

Zbierka pre deti

Detský charitný dom sv. Lujzy v Nitre v spolupráci s katedrou kulturológie UKF v Nitre pripravuje zbierku hračiek, školských a didaktických pomôcok pre deti zo sociálne slabších rodín, pre týrané deti a najmenších z detských domovov. Študenti spomínanej univerzity budú pracovať s deťmi a ich rodičmi na školách a v školských kluboch v Nitre a blízkom okolí. Vyzbieraná materiálna pomoc bude oficiálne odovzdaná na benefičnom koncerte venovanom najmenším. Detský charitný dom sv. Lujzy v Nitre odovzdá vyzbierané hračky a pomôcky do ostatných detských domovov, zariadení pre deti a aj ratolestiam zo sociálne slabších rodín.

Predvianočné akcie v Bratislavskej katolíckej charite

Gabriela Horváthová, Sekretariát BKCH

Od októbra 2004 pripravovali dobrovoľníčky BKCH výrobky, ktoré sa predávali v dňoch od 3. 12. 2004 do 6. 12. 2004 na vianočných trhoch na Hlavnom námestí v Bratislave. Charita tak prezentovala nielen svoju činnosť, ale získala najmä prostriedky na prípravu Štedrej večere pre ľudí bez domova a pre starých a osamelých občanov Bratislavy. **Akcia sa zopakuje v dňoch od 21. 12. 2004 do 23. 12. 2004.**

Jezuliato – v predvianočnom období organizuje Bratislavská katolícka charita predaj šatstva a potrieb pre deti do 3 rokov. Cieľom tejto aktivity je umožniť rodinám s viacerými deťmi, resp. rodinám sociálne odkázaným zakúpiť si detské ošatenie, kočíky, postielky, vaničky a iné. za symbolickú cenu.

Na **Sviatok Sv. Martina** sa každoročne uskutočňuje lampiónový sprievod ulicami Bratislavy. Je spomienkou na Sv. Martina z Tours. Pri tejto príležitosti majú deti možnosť bližšie spoznať jeho osobnosť, ktorá stelesňuje skutočnú premenu bojovníka na skromného a láskyplného človeka. Pre najmenších býva pripravený aj pesničkový program a malé občerstvenie.

Vianočná zbierka v Gréckokatolíckej diecéznej charite v Prešove

Dagmar Chanathová, GKDCH Prešov

V období filipovky (pre rímskokatolíkov advent) pripravila GK DCH na pešej zóne v Prešove „Vianočnú zbierku“. Cieľom tohto projektu, ktorý sa pravidelne realizuje od roku 1998, je propagácia činnosti GK DCH, evanjelizácia a úsilie osloviť nových dobrovoľníkov pre charitnú prácu. Na zabezpečovaní služieb počas akcie ich spolupracuje približne 50. Dobrovoľníci sú zo Strednej zdravotníckej školy sv. Bazila Veľkého, Gymnázia sv. Moni-

ky, Gymnázia na Konštantínovej ulici a Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty. MsÚ Prešov prispel na realizáciu projektu bezplatným prenájomom stánku. Deti z Domu sv. Anny zo Starej Lubovne pripravili malé darčeky – vianočné pozdravy a upomienkové predmety. Postupne sa k nim pridávajú aj ďalšie deti.

Mikulášske stretnutia

Dagmar Chanathová, GKDCH Prešov

Gréckokatolícka diecézna charita Prešov v rámci Charitatívnej služby v rodinách pripravuje každoročne na sviatok sv. Mikuláša spoločné posedenie s kultúrnym programom. Jeho prípravu zabezpečujú dobrovoľníci zo základných a stredných škôl alebo samotní klienti. Súčasťou akcie jej aj miku-

lašske prekvapenie od sponzorov. Starým ľuďom, ktorí sa na stretnutí nemohli zúčastniť, odovzdáme darčeky dodatočne.

Podobné stretnutie sa bude konať aj v Dome sv. Anny v Starej Lubovni pre deti s kombinovaným postihom.

„Charita prijíma, aby dávala...“

MUDr. Štefan Paľúch, riaditeľ Diecéznej charity Banská Bystrica

Je pekným zvykom, že sa blízki ľudia na sviatky zvyknú obdarovať. Dar je prejavom záujmu, lásky, úcty a starostlivosti o nášho bližného. Svojím darom mu dokazujeme, že sme tu preňho, vždy ochotní pomôcť.

Aj Diecézna charita Banská Bystrica a ľudia ktorým sa svojou činnosťou priamo venuje, dostávajú v týchto dňoch dar. Darcom je zriaďovateľ diecéznej charity, diecézny biskup, Mons. Rudolf Baláž. Symbolicky, v predvečer dňa sv. Mikuláša, známeho svojou štedrosťou a láskavosťou, obdaruje banskobystrický Biskupský úrad nielen Diecéznu charitu, ale hlavne ľudí, ktorí sú v núdzi. Dňa 5. 12. 2004 bude odovzdaný do užívania Dom pre núdzných na Tajovského ulici v Banskej Bystrici, ktorého prevádzkovateľom bude Diecézna charita.

Uvedený dom je po rekonštrukcii, ktorá stála takmer 3,5 milióna Sk. Pokyn na rekonštrukciu dal otec biskup Mons. Rudolf Baláž, ktorý mal na vybudovaní tohoto diela najväčšiu zásluhu. Na celú rekonštrukciu dozeral ThLic. Vladimír Farkaš – riaditeľ biskupského úradu.

V dome, ktorý bude slúžiť ako útulok, nájde útočisko 8 ľudí, ktorým tu bude pre dôstojný život poskytnuté teplo na prenocovanie, strava a hygiena. Okrem toho bude v priestoroch prilahlého dvora zabezpečený výdaj polievok a olovrantov pre bezdomovcov. Prichádzajúcim ľuďom v núdzi sa poskytne možnosť hygienickej očisty a použitia nových sociálnych zariadení v zrekonštruovaných prízemných priestoroch tejto budovy. Dvaja sociálni pracovníci v budove budú poskytovať služby charitatívneho sociálneho centra – výdaj šatstva a sociálnu pomoc. Uvažuje sa aj s vytvorením dispečingu pre riešenie potrieb uvedených klientov v rámci partnerských organizá-

cií mestského úradu a Slovenského Červeného kríža. Pracovníkom Domu pre núdzných budú v ich úsilí pomáhať rehoľní bratia z reholy lazaristov, ktorí majú neďaleko sídlo. Toto zariadenie znamená istý krok pre zlepšenie sociálnych služieb v Banskej Bystrici. Diecézna charita naďalej bude poskytovať aj tie služby, ktoré boli poskytované doteraz, novým zariadením ich však rozšíri a vylepší. Dvere útulku budú podľa možnosti otvorené aj pre ľudí z okolia.

Dom pre núdzných prijímame ako dar, aby sme my ako obdarovaní mohli tento dar dávať ďalej tým, ktorí ho budú potrebovať.

VYDÁVA Sekretariát Slovenská katolícka charita, ADRESA REDAKCIE Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/544 31 506, 544 32 801, fax 02/544 33 097, e-mail: info_charita@compute.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: 0176 875 345/0900 VS 141, ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA Jana Čahojová, NA ČÍSLE SPOLUPRACOVALI Mons. Štefan Sečka, PhD.; Ing. Anna Čigerová; Mr. Harald Happel; PhDr. Monika Gibalová, PhD.; PhDr. Katarína Rašlová; Mária Makáňová; Mária Takáčová; Gabriela Horváthová; Mgr. Erik Šopoň; Elena Kurtyová; Mgr. Ing. Mária Petriková; Mgr. Peter Valiček; Centrum GKDCH Prešov; Imrich Greguš; Paed. Martin Prodej; Jan Oulík – ČKCH; Ivan Oľša; Dagmar Chanathová a Jana Čahojová, PREKLADY Mgr. Zuzana Pašková a Mgr. Jana Vlašičová, JAZYKOVÁ KÓREKCIA Katarína Valábková, GRAFICKÁ ÚPRAVA Mgr. art. Juraj Martiška, VÝROBA Vydavateľstvo Don Bosco, REGISTRÁCIA MK SR 3106/2003, DISTRIBÚCIA LK Permanent a sieť diecéznych charít, TITULNÁ STRANA Mayer / McCANN-ERICKSON, OSTATNÉ FOTOGRAFIE SKCH a DCH, Časopis je nepredajný a vyšiel vďaka podpore Slovenskej sporiteľne.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám svojou činnosťou a podporou umožňujú poskytovať ľuďom v núdzi odbornú pomoc v oblasti charitatívnych, sociálnych, zdravotníckych a výchovno-vzdelávacích služieb. V každom zlepšení ich života sa prejavuje veľkosť vášho srdca.

 SLOVENSKÁ KATOLÍCKA
Charita
blízko pri človeku

SEKRETARIÁT SLOVENSKÁ KATOLÍCKA CHARITA; BRATISLAVSKÁ KATOLÍCKA CHARITA; BRATISLAVSKO-TRNAVSKÁ ARCIDIECÉZNA CHARITA;
DIECÉZNA CHARITA NITRA; DIECÉZNA CHARITA BANSKÁ BYSTRICA; SPIŠSKÁ KATOLÍCKA CHARITA; DIECÉZNA CHARITA ROŽŇAVA;
ARCIDIECÉZNA CHARITA KOŠICE; GRÉCKOKATOLÍCKA DIECÉZNA CHARITA; GRÉCKOKATOLÍCKA APOŠTOLSKÁ EXARCHÁTNA CHARITA

www.charita.sk; tel.: 02-5443 1506; č. ú.: Slovenská sporiteľňa 0176875345/0900 VS 140

GENERÁLNY PARTNER

